

Warszawa, 4 marca 2019 r.

Poz. 9

ZARZĄDZENIE Nr 9

MINISTRA GOSPODARKI MORSKIEJ I ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ¹⁾

z dnia 1 marca 2019 r.

w sprawie wprowadzenia do stosowania Wytycznych do szkolenia obronnego w działach administracji rządowej gospodarka morską, gospodarka wodna, rybołówstwo oraz żegluga śródlądowa w 2019 roku

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1459, 1669, 2182 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 55) w związku z § 13 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 października 2015 r. w sprawie szkolenia obronnego (Dz. U. poz. 1829) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Wprowadza się do stosowania „Wytyczne do szkolenia obronnego w działach administracji rządowej gospodarka morską, gospodarka wodna, rybołówstwo oraz żegluga śródlądowa w 2019 roku”, stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia.

2. Wytyczne, o których mowa w ust. 1, określają główne kierunki szkoleniowe w odniesieniu do szkolenia obronnego.

3. Schemat organizacji szkolenia obronnego w działach administracji rządowej gospodarka morską, gospodarka wodna, rybołówstwo oraz żegluga śródlądowa stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 2. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia powierza się Dyrektorowi Biura Obrony i Ochrony Informacji Niejawnych w Ministerstwie Gospodarki Morskiej i Żegluga Śródlądowej.

1) Minister Gospodarki Morskiej i Żegluga Śródlądowej kieruje działami administracji rządowej - gospodarka morską, gospodarka wodna, rybołówstwo oraz żegluga śródlądowa na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki Morskiej i Żegluga Śródlądowej (Dz. U. poz. 2324 oraz z 2018 r. poz. 100).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER
GOSPODARKI MORSKIEJ
I ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ
M.GRÓBARCZYK

Załączniki do zarządzenia
Ministra Gospodarki Morskiej
i Żeglugi Śródlądowej
z dnia 1 marca 2019 r.
w sprawie wprowadzenia do stosowania
Wytycznych do szkolenia obronnego w
działach administracji rządowej
gospodarka morską, gospodarka wodna,
rybołówstwo oraz żegluga śródlądowa w
2019 r. (Dz. Urz. poz. 9)

Załącznik nr 1

WYTYCZNE

do szkolenia obronnego w działach administracji rządowej gospodarka morską, gospodarka wodna, rybołówstwo oraz żegluga śródlądowa w 2019 roku

1. Wstęp

1.1 Wytyczne do szkolenia obronnego w działach administracji rządowej gospodarka morską, gospodarka wodna, rybołówstwo oraz żegluga śródlądowa w 2019 roku, zwane dalej „Wytycznymi”, wydaje się na podstawie § 13 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 października 2015 r. w sprawie szkolenia obronnego (Dz. U. poz. 1829), zwanego dalej „rozporządzeniem”.

1.2 Wytyczne uwzględniają postanowienia następujących aktów prawnych i dokumentów:

- a) ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1459, 1669, 2182 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 55),
- b) ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców (Dz. U. poz. 1320 oraz z 2002 r. poz. 1571),
- c) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2004 r. w sprawie warunków i trybu planowania i finansowania zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych państwa przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1599 oraz z 2007 r. poz. 1426),
- d) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym (Dz. U. poz. 978, z 2016 r. poz. 917 oraz z 2018 r. poz. 474),

- e) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie gotowości obronnej państwa (Dz. U. poz. 2218),
- f) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 listopada 2009 r. w sprawie militaryzacji jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na rzecz obronności lub bezpieczeństwa państwa (Dz. U. poz. 1612),
- g) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 listopada 2015 r. w sprawie wykazu przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym (Dz. U. poz. 1871, z 2016 r. poz. 1325 oraz z 2017 r. poz. 1075 i 2143),
- h) Oceny Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych Rzeczypospolitej Polskiej w 2016 r.,
- i) Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2017-2026,
- j) Wytycznych Rady Ministrów do programowania przygotowań obronnych Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2017-2026,
- k) zarządzenia Nr 5 Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 23 maja 2016 r. w sprawie organizacji wykonywania zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony (Dz. Urz. MG MiŻŚ poz 4),
- l) zarządzenia Nr 6 Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 23 maja 2016 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania Wytycznych w sprawie finansowania zadań na rzecz obronności państwa (Dz. Urz. MG MiŻŚ poz. 5),
- m) zarządzenia Nr 8 Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 23 maja 2016 r. w sprawie Wytycznych do planów osłony technicznej infrastruktury portowej i transportu morskiego (Dz. Urz. MG MiŻŚ poz. 7).

1.3 Adresaci wytycznych:

- a) Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, zwane dalej „Ministerstwem”,
- b) jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, zwanemu dalej „Ministrem”, lub przez niego nadzorowane, zwane dalej „jednostkami”²⁾,
- c) przedsiębiorcy o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym, zwani dalej „przedsiębiorcami”, na których Minister, w drodze decyzji administracyjnych, nałożył obowiązek realizacji zadań na rzecz obronności państwa³⁾.

²⁾ Wykaz jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej lub przez niego nadzorowanych określa obwieszczenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie wykazu jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej lub przez niego nadzorowanych (M.P. z 2019 r. poz. 24).

1.4 Wytyczne stanowią podstawę do realizacji procesu programowania i planowania szkolenia obronnego w działach administracji rządowej gospodarka morską, gospodarka wodna, rybołówstwo oraz żegluga śródlądowa, zwanych dalej „DAR”.

1.5 Celem Wytycznych jest:

- a) ocena rocznego cyklu szkolenia obronnego realizowanego w 2018 r.,
- b) wskazanie kierunków szkolenia obronnego na 2019 r. wynikających z sześcioletniego okresu planistycznego,
- c) ustalenie sposobu planowania, organizowania i realizacji szkolenia obronnego oraz wskazanie koordynatorów i organizatorów szkolenia obronnego, zgodnie z postanowieniami § 13 ust. 4 rozporządzenia,
- d) zapewnienie merytorycznego wsparcia organizatorom szkolenia obronnego do sporządzania planów oraz programów szkolenia obronnego,
- e) poprawa realizacji procesu szkolenia obronnego,
- f) dokonanie racjonalnego podziału przyznanych środków finansowych na organizację i przeprowadzenie zaplanowanych przedsięwzięć szkolenia obronnego,
- g) przygotowanie jednostek do wykonywania zadań operacyjnych związanych z potrzebami Sił Zbrojnych RP i wojsk sojuszniczych.

2. Ocena realizacji szkolenia obronnego w 2018 roku

2.1 Oceny realizacji szkolenia dokonano na podstawie:

- a) analizy przedsięwzięć szkoleniowych Ministra przeprowadzonych w roku sprawozdawczym,
- b) sprawozdań z realizacji zadań obronnych otrzymanych z jednostek oraz od przedsiębiorców,
- c) sprawozdań ze szkolenia obronnego otrzymanych z jednostek,
- d) przeprowadzonych kontroli problemowych realizacji zadań obronnych oraz zadań na rzecz obronności państwa.

2.2 Realizację celów szkolenia obronnego w 2018 roku ocenia się na poziomie dobrym. Szkolenie ukierunkowane było na osiągnięcie przez Ministra oraz przez kierowników jednostek i przedsiębiorców zdolności podejmowania stosownych decyzji w sytuacji zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa i w czasie wojny.

³⁾ Są to przedsiębiorcy, o których mowa w części III i XI załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 listopada 2015 r. w sprawie wykazu przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym (Dz. U. poz. 1871, z 2016 r. poz. 1325 oraz z 2017 r. poz. 1075 i 2143), na których, w trybie decyzji administracyjnych, minister właściwy do spraw gospodarki morskiej i minister właściwy do spraw żeglugi śródlądowej nałożył, zgodnie z art. 5 pkt 3 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców (Dz. U. poz. 1320 oraz z 2002 r. poz. 1571), obowiązek realizacji zadań na rzecz obronności państwa.

W tym celu, w trakcie szkolenia obronnego dążono do wypracowania funkcjonalnych zasad współdziałania wszystkich elementów wspierających proces wypracowania decyzji, do których należą komórki opiniodawczo-doradcze oraz w miarę potrzeb zespoły właściwe w zakresie identyfikacji i oceny zagrożeń.

2.3 Zrealizowano cel główny szkolenia obronnego jakim było przeprowadzenie ćwiczenia działowego „Rozładunek 18”. Celem szkolenia było przygotowanie, kadry kierowniczej i zespołów zadaniowych wchodzących w skład stanowisk kierowania Ministra do działania w sytuacji zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa

i w czasie wojny. Zostały zrealizowane następujące elementy:

a) treningi stałego dyżuru (maj i wrzesień),

b) seminaria poświęcone:

- zadaniom związanym z przygotowaniem jednostek organizacyjnych przewidzianych do objęcia militaryzacją,
- zasadom realizacji zadań gospodarczo-obronnych przez przedsiębiorców,
- zasadom planowania, organizowania i realizacji osłony technicznej infrastruktury portowej i transportu morskiego, śródlądowych dróg wodnych oraz osłony hydrograficznej,
- zasadom urządzania i utrzymania przepraw przez przeszkody wodne,
- stanom gotowości obronnej państwa, ich rodzaje, warunki wprowadzania,
- przygotowaniu do aktualizacji kart realizacji zadań operacyjnych.

2.4 W zakresie szkolenia obronnego skorygowano i uaktualniono koncepcję szkolenia obronnego, w szczególności w zakresie koordynowania i organizacji szkolenia.

W odniesieniu do organizatorów szkolenia przyjęto koncepcję realizacji zadań obronnych uwzględniającą specyfikę, charakter oraz uwarunkowania wykonywanych zadań obronnych.

2.5 Kontynuowano przygotowanie kadry kierowniczej i zespołów zadaniowych, wchodzących w skład stanowisk kierowania, do działania w sytuacji uruchomienia zadań operacyjnych oraz doskonalenie współdziałania z innymi jednostkami organizacyjnymi w tym zakresie.

2.6 Cykl seminariów pozwolił na zapoznanie szkolonych z systemem kierowania bezpieczeństwem narodowym, organizacją i funkcjonowaniem głównego stanowiska kierowania Ministra oraz z jego procedurami działania, w tym procedurami osiągania wyższych stanów gotowości obronnej, zasadami obiegu informacji w systemie stałych dyżurów oraz warunkami i procedurami realizacji zadań operacyjnych.

2.7 Dodatkowo zweryfikowano przyjęte rozwiązania związane z koordynacją uruchamiania zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza – sprawdzono i doskonalono procedury wydzielania zasobów w ramach realizacji zadań HNS.

3. Wnioski:

3.1 Proces szkolenia obronnego w 2018 roku przebiegał sprawnie oraz w sposób zapewniający właściwe nabywanie wiedzy niezbędnej do planowania i organizowania zadań obronnych i kształtowania umiejętności praktycznego wykonywania wybranych zadań, w tym zadań operacyjnych.

3.2 Szkolenia obronne w podległych Ministrowi lub przez niego nadzorowanych jednostkach, u przedsiębiorców oraz w Ministerstwie były planowane i realizowane zgodnie z wytycznymi Ministra do szkolenia obronnego w 2018 roku oraz na podstawie uzgodnionych z Ministrem planów.

3.3 Kwalifikowanie osób funkcyjnych i pracowników, którym powierzono wykonywanie zadań obronnych były zgodne z potrzebami organizatorów szkolenia.

3.4 Na wysoką ocenę wpłynęło poprawne realizowanie ustaleń zawartych w wytycznych w zakresie planowania, organizowania i koordynacji szkolenia przez organizatorów i koordynatorów szkolenia obronnego oraz niezakłócony proces finansowania przedsięwzięć szkoleniowych w ramach Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych Rzeczypospolitej Polskiej.

3.5 Za pozytywny objaw szkolenia uznano dążenie do konsekwentnej realizacji zamierzeń szkoleniowych ujętych w programach i planach szkolenia obronnego pomimo ograniczonych zasobów kadrowych i nakładania dodatkowych zadań spoza obszaru przygotowań obronnych.

4. Główne kierunki szkolenia w 2019 roku

4.1 W 2019 roku szkolenie obronne należy ukierunkować na przygotowanie kadry kierowniczej i zespołów zadaniowych do:

- a) udziału w ćwiczeniu „Kraj 19” mającym na celu doskonalenie działań oraz podejmowania decyzji przez organy władzy państwowej i administracji publicznej, organy dowodzenia siłami zbrojnymi, a także zgrywanie elementów systemu obronnego państwa, w tym sprawdzenie relacji współdziałania i wymiany informacji,
- b) udziału w przygotowaniu do ćwiczenia działowego „Ewakuacja 20”,
- c) realizacji zadań w systemie kierowania Ministra w sytuacji wystąpienia zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa, czasu kryzysu lub wojny,

- d) przeprowadzenia procesu przygotowawczego do opracowania nowych planów operacyjnych, w tym opracowania procedur działania do realizacji zadań operacyjnych określonych w planach operacyjnych przez jednostki w DAR kierowanych przez Ministra i przez przedsiębiorców,
- e) weryfikacji procedur organizowania współdziałania z Siłami Zbrojnymi RP oraz wojskami sojuszniczymi na rzecz realizacji zadań HNS, w tym realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza oraz aktualizacji bazy danych HNS,
- f) weryfikacji procedur związanych z osłoną techniczną śródlądowych dróg wodnych oraz infrastruktury portowej i transportu morskiego przewidzianej do budowy, organizacji lub uruchomienia na potrzeby Sił Zbrojnych RP,
- g) podnoszenia gotowości obronnej państwa, uruchamiania zadań operacyjnych oraz procedur zarządzania kryzysowego przekazywanych w systemie stałych dyżurów,
- h) weryfikacji przyjętych struktur organizacyjnych stanowisk kierowania oraz procedur działania zespołów zadaniowych,
- i) weryfikacji struktur organizacyjnych jednostek przewidzianych do objęcia militaryzacją oraz specjalnie tworzonych jednostek zmilitaryzowanych przeznaczonych do wykonywania ochrony szczególnej obiektów.

4.2 Szkolenia należy ukierunkować na nabywanie umiejętności praktycznych wykonywania zadań obronnych poprzez planowanie przedsięwzięć aktywizujących szkolonych, np. gier decyzyjnych i treningów oraz pogłębianie wiedzy teoretycznej w czasie konferencji, seminariów i innych form kształcenia.

4.3 W trakcie szkolenia należy poruszać w szczególności problematykę z zakresu:

- a) nowych zagrożeń dla bezpieczeństwa państwa – zagrożenia „hybrydowe”, ataki terrorystyczne oraz w cyberprzestrzeni,
- b) osiągnięcia gotowości do realizacji zadań w systemie kierowania Ministra oraz współdziałania w wykonywaniu zadań na rzecz Sił Zbrojnych RP i wojsk sojuszniczych wynikających z obowiązków państwa gospodarza.

4.4 Szkolenie powinno być adresowane do zespołów i pracowników wyznaczonych do realizacji zadań obronnych, w tym do zespołów zadaniowych systemu kierowania Ministra:

- a) kierowania,
- b) koordynacyjnego.

4.5 Szkoleniem problemowym należy objąć zespoły wyznaczone do wykonywania zadań w Krajowym Systemie Wykrywania Skażeń i Alarmowania. Zespoły powinny brać udział w corocznych ćwiczeniach i treningach organizowanych przez organy odpowiedzialne za

bezpieczeństwo państwa zgodnie z planem ćwiczeń międzynarodowych, krajowych i regionalnych w latach 2019-2024.

- 4.6 W związku z powszechną obecnością na terytorium Polski wojsk sojusznicych oraz wykonywanymi przez nie zadaniami, w planach szkolenia obronnego należy uwzględniać tematykę wynikającą z realizacji celu NATO L3110N „Współpraca Cywilno-Wojskowa (CIMIC)” – identyfikacja w zasobach państwa i szkolenie personelu o specjalistycznej i ogólnowojskowej wiedzy, który określi wpływ środowiska cywilnego na prowadzoną operację NATO.
- 4.7 W przedsięwzięciach szkoleniowych realizowanych w wymiarze cywilno-wojskowym należy doskonalić relacje współdziałania z organami dowodzenia Sił Zbrojnych RP i organami administracji wojskowej w warunkach wystąpienia konfliktu hybrydowego oraz w reagowaniu na współczesne zagrożenia bezpieczeństwa państwa, w tym w reagowaniu na zagrożenia w cyberprzestrzeni.
- 4.8 Przedsięwzięcia realizowane z udziałem wojsk sojusznicych należy wykorzystywać do sprawdzenia i podnoszenia zdolności do realizacji planowych zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza.
- 4.9 Określenia ćwiczebnych zadań obronnych realizowanych przez Ministerstwo, jednostki i przedsiębiorców w ramach ćwiczeń Sił Zbrojnych RP należy dokonywać na etapie przygotowania ćwiczenia, zgodnie z „Jednolitym tłem strategicznym do ćwiczeń w Siłach Zbrojnych RP” oraz Ćwiczebną bazą danych do ćwiczeń w Siłach Zbrojnych RP (dokumenty niejawne), w tym akcentować przedsięwzięcia zapewniające realizację zadań na rzecz Sił Zbrojnych RP oraz zadań wsparcia państwa-gospodarza realizowanych na rzecz wojsk sojusznicych.
- 4.10 W trakcie planowania i realizacji ćwiczeń szczególną uwagę należy zwracać na ograniczenia dotyczące ochrony informacji niejawnych w ramach współdziałania między elementami Sił Zbrojnych RP a Ministerstwem, jednostkami i przedsiębiorcami.
- 4.11 Do priorytetów szkolenia obronnego w 2019 roku należą w szczególności:
- a) weryfikacja modelu i procedur działania zespołów zadaniowych w systemie kierowania Ministra,
 - b) przygotowanie do opracowania planów operacyjnych i kart realizacji zadań operacyjnych,
 - c) sprawdzanie przyjętych procedur podejmowania decyzji do realizacji wybranych zadaniach operacyjnych,

- d) weryfikowanie procedur organizowania współdziałania z Siłami Zbrojnymi RP na rzecz zabezpieczenia ich potrzeb i wojskami sojusznicznymi na rzecz wykonywania zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza,
- e) doskonalenie procedur związanych z wprowadzaniem stanów gotowości obronnej państwa oraz uruchamiania zadań operacyjnych w systemie stałych dyżurów.

4.12 Realizacja głównych kierunków szkolenia obronnego Ministerstwa wsparta będzie następującymi zamierzeniami szkoleniowymi:

- a) wykładami i seminariami, których tematyka dotyczyć będzie:
 - opracowanie planów operacyjnych i kart realizacji zadań operacyjnych,
 - procesów związanych z militaryzacją jednostek i przedsiębiorców,
 - planowania osłony technicznej,
 - zadań zarządzania kryzysowego wynikających z Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego,
 - zagrożeń „hybrydowych”, ataków terrorystycznych oraz w cyberprzestrzeni,
 - organizacji ochrony szczególnej,
- b) szkoleniem obsady stałego dyżuru oraz treningiem obiegu informacji w systemie stałego dyżuru obejmującymi: doskonalenie wiedzy na temat gotowości obronnej państwa, organizacji systemu stałego dyżuru, realizacji i dokumentowania zadań przyjętych oraz praktycznego ich wykonywania w czasie dyżuru,
- c) treningiem sztabowym przygotowawczym do gry obronnej, którego celem będzie sprawdzenie procedur uruchamiania procesu militaryzacji przedsiębiorców i jednostek nowo formowanych,
- d) grą obronną, której celem będzie uruchomienie zadań osłony technicznej wytypowanych portów morskich i odcinków śródlądowych dróg wodnych o znaczeniu obronnym,
- e) przygotowaniem do ćwiczenia działowego pk. „Ewakuacja 20”, które odpowie czy Ministerstwo wraz z jednostkami i przedsiębiorcami z obszaru DAR gospodarka wodna i żegluga śródlądowa posiada właściwe procedury kierowania wykonywaniem zadań obronnych podczas podwyższania gotowości obronnej państwa i w czasie wojny.

5. Planowanie i realizacja szkolenia obronnego

5.1 Ustalenia ogólne:

- a) planowanie szkolenia obronnego należy prowadzić zgodnie z przyjętą koncepcją przygotowań obronnych w Ministerstwie, zweryfikowaną o ustalenia wynikające ze SBN RP⁴⁾ oraz dokumentów opracowywanych w zakresie planowania obronnego,
- b) podczas planowania szkolenia należy uwzględniać:
 - postanowienia niniejszych Wytycznych,
 - pozycję organizatora szkolenia w systemie obronny państwa,
 - uwarunkowania miejscowe i rzeczowe,
 - potrzeby szkoleniowe wynikające między innymi z dokonanej oceny szkolenia obronnego, stopnia osiągnięcia gotowości struktur i szkolonych do realizacji powierzonych zadań oraz zmian strukturalno-kompetencyjnych,
- c) planowaniem szkolenia obronnego należy obejmować wszystkie obszary zadaniowe realizowane przez organizatora szkolenia w ramach przygotowań obronnych państwa,
- d) w głównych kierunkach szkolenia obronnego zawartych w Wytycznych należy dokonywać oceny realizacji szkolenia oraz wskazywać cele i priorytety tego szkolenia,
- e) szkoleniom obronnym przedsiębiorców należy zapewnić właściwą w tym zakresie koordynację,
- f) dokumentom wydawanym w zakresie planowania szkolenia obronnego należy zapewniać merytoryczną zgodność, w szczególności wytycznym, programom i planom szkolenia obronnego,
- g) przedsięwzięciom szkoleniowym prowadzonym w formie zajęć teoretycznych i praktycznych należy zapewniać właściwe proporcje – szkolenie prowadzone w formie zajęć teoretycznych należy traktować jako poprzedzające i uzupełniające, a praktyczne formy szkolenia, jako zapewniające nabywanie umiejętności praktycznych wykonywania zadań obronnych,
- h) w programach szkolenia obronnego, stosownie do ustaleń Wytycznych, i „Planu ćwiczeń obronnych i wykazu przedsięwzięć szkoleniowych Sił Zbrojnych na lata 2019-2024”, w których proponuje się udział pozamilitarnych struktur obronnych państwa, należy dokonać stosownej aktualizacji przedsięwzięć szkoleniowych,
- i) należy dążyć do podnoszenia frekwencji uczestnictwa kierowniczej kadry w szkoleniu obronnym organizowanym na szczeblu DAR oraz do zapewnienia

⁴⁾ Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej – jest dokumentem dotyczącym bezpieczeństwa państwa, opracowywanym przez Radę Ministrów zgodnie z art. 6 ust. 1 i zatwierdzanym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej. Strategia w sposób całościowy ujmuje zagadnienia bezpieczeństwa narodowego oraz wskazuje optymalne sposoby wykorzystania na potrzeby bezpieczeństwa wszystkich zasobów pozostających w dyspozycji państwa w sferze obronnej, ochronnej, społecznej i gospodarczej.

wysokiego poziomu uczestnictwa kierowniczej kadry Ministerstwa i jednostek w szkoleniu obronnym prowadzonym w formie Wyższych Kursów Obronnych.

5.2 Na potrzeby koordynacji planowania i realizacji szkolenia obronnego ustala się:

a) grupy szkoleniowe:

- **K-1** Kierownictwo Ministerstwa:
 - Minister,
 - sekretarz stanu,
 - podsekretarz stanu,
 - dyrektor generalny,
- **K-2** kierownicy jednostek i ich zastępcy w:
 - Akademii Morskiej w Szczecinie (AM),
 - Uniwersytecie Morskim w Gdyni (UMR),
 - Izbie Morskiej w Gdańsku z siedzibą w Gdyni (IMG),
 - Izbie Morskiej w Szczecinie (IMS),
 - Odwoławczej Izbie Morskiej w Gdańsku z siedzibą w Gdyni (OIMG),
 - Urzędach Morskich (UM),
 - Morskiej Służbie Poszukiwania i Ratownictwa (SAR),
 - Państwowym Gospodarstwie Wodnym Wody Polskie (PGW),
 - Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowym Instytucie Badawczym (IMGW),
 - Regionalnych Zarządach Gospodarki Wodnej (RZGW),
 - Głównym Inspektoracie Rybołówstwa Morskiego (GIRM),
 - Morskim Instytucie Rybackim – Państwowym Instytucie Badawczym (MIR-PIB),
 - Instytucie Rybactwa Śródlądowego (IRS),
 - Urzędach Żeglugi Śródlądowej (UŻŚ),
- **D-1** dyrektorzy i ich zastępcy w Ministerstwie w:
 - Departamencie Edukacji Morskiej,
 - Departamencie Gospodarki Morskiej,
 - Departamencie Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej,
 - Departamencie Nadzoru Właścicielskiego,
 - Departamencie Orzecznictwa i Kontroli Gospodarowania Wodami,
 - Departamencie Rybołówstwa,

- **D-2** dyrektorzy i ich zastępcy w Ministerstwie w:
 - Departamencie Prawnym,
 - Departamencie Współpracy Międzynarodowej,
 - Biurze Administracyjnym,
 - Biurze Budżetowo-Finansowym,
 - Biurze Dyrektora Generalnego,
 - Biurze kontroli i Audytu Wewnętrznego,
 - Biurze Ministra,
 - Biurze Obrony i Ochrony Informacji Niejawnych,
 - Biurze Prasowym,
- **D-3** kadra kierownicza wewnętrznych komórek organizacyjnych wykonująca zadania obronne w:
 - AM, UMR, UM, IMG, IMS, OIMG,
 - SAR,
 - PGW,
 - IMGW,
 - RZGW,
 - GIRM,
 - MIR-PIB,
 - IRŚ,
 - UŻŚ,
- **P-1** pracownicy komórek wewnętrznych Ministerstwa prowadzący sprawy programowania i planowania obronnego,
- **P-2** pracownicy prowadzący sprawy programowania i planowania obronnego w:
 - AM, UMR, UM, IMG, IMS, OIMG, SAR, PGW,
 - IMGW,
 - RZGW,
 - GIRM,
 - MIR-PIB,
 - IRŚ,
 - UŻŚ,
- **B-1** kadra kierownicza przedsiębiorców:
 - Zarządu Morskiego Portu (ZMP) Gdańsk,

- ZMP Gdynia,
 - Polskich Linii Oceanicznych (PLO),
 - Polskiego Ratownictwa Okrętowego (PRO),
 - Przedsiębiorstwa Robót Czerpalnych i Podwodnych (PRCiP),
 - ZMP Szczecin i Świnoujście,
 - Polskiej Żeglugi Morskiej (PŻM),
 - SHIP-SERVICE,
 - ENERGOPOL-SZCZECIN (ENERGOPOL),
 - Centrum Logistyczne GRYF (GRYF),
 - UNITY LINE LIMITED (UL LIMITED),
 - Przedsiębiorstwa Budownictwa Hydrotechnicznego „Odra3” (PBH),
- **B-2** pracownicy przedsiębiorców prowadzący sprawy programowania i planowania obronnego,
 - **M** pracownicy, którym nadano przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do jednostek zmilitaryzowanych,
 - **SK** zespoły zadaniowe wyznaczone do obsadzenia stanowisk funkcyjnych na Stanowiskach Kierowania Ministra i jednostek,
 - **S** obsada stałego dyżuru,
- b) organizatorów szkolenia:
- Minister – dla grup B-1, D-1, D-2, K-1, K-2, P-1 oraz SK i S Ministerstwa,
 - Dyrektor UM w Gdyni – dla grup D-3, P-2 w:
 - UMR,
 - UM w Gdyni,
 - UŻŚ Bydgoszcz,
 - UŻŚ Wrocław,
 - MIR-PIB,
 - IRŚ,
 - IMG,
 - OIMGoraz SK i S w Gdyni i B-2 przedsiębiorców, według właściwości,
 - Dyrektor UM w Słupsku – dla grup D-3, P-2 w:
 - UM w Słupsku,
 - GIRM,

oraz SK i S w UM w Słupsku,

– Dyrektor UM w Szczecinie – dla grup D-3, P-2 w:

- AM w Szczecinie,
- IMS,
- UŻŚ Szczecin,
- UM w Szczecinie,

oraz SK i S w UM w Szczecinie i B-2 przedsiębiorców, według
właściwości,

- dyrektorzy IMGW i SAR, Prezes PGW – dla grup D-3, P-2, M, SK i S wg
właściwości,
- rektorzy: AM i UMR, dyrektorzy: GIRM, MIR-PIB, IRŚ oraz UŻŚ dla grupy
SK i S według właściwości,
- kierownicy IMG, IMS, OIMG – dla grup D-3, P-2 według właściwości,
- przedsiębiorca – dla grup M i S wg właściwości,

c) koordynatorów szkolenia:

- Minister – w UM, PGW, IMGW i w SAR,
- Dyrektorzy UM, wskazani w lit. b – w jednostkach i u przedsiębiorców,
wg właściwości.

6. Zasady organizacji i prowadzenia zajęć praktycznych

6.1 Ustalenia ogólne:

- a) niniejsze ustalenia należy wykorzystywać podczas realizacji szkolenia w formie zajęć praktycznych, w szczególności w zakresie określania charakteru ćwiczeń, metodycznych zasad ćwiczeń, sposobu ich przygotowania, prowadzenia i omawiania zasad organizacji pracy zespołu autorskiego i kierownictwa ćwiczenia,
- b) w planowaniu szkolenia obronnego główny wysiłek należy skupić na szkoleniu prowadzonym w formie zajęć praktycznych, z zachowaniem zasady, że ćwiczenia obronne oraz treningi i gry są zasadniczymi formami szkolenia, zapewniającymi nabywanie i doskonalenie umiejętności niezbędnych do wykonywania zadań obronnych,
- c) należy przyjąć zasadę stopniowego dochodzenia do najważniejszych przedsięwzięć szkoleniowych z uwzględnieniem kolejności:
 - zajęcia teoretyczne,
 - gry, treningi,
 - ćwiczenia,

- d) na etapie planowania, organizacji i prowadzenia zajęć praktycznych należy uwzględnić strukturę i podział kompetencji w ramach systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym oraz obowiązujące procedury w zakresie współdziałania organów administracji publicznej z ćwiczącymi strukturami wojskowymi przy realizacji zadań obronnych,
- e) na potrzeby organizowania i prowadzenia ćwiczeń obronnych należy wykorzystywać, jako dokument pomocniczy, „Jednolite tło strategiczne do ćwiczeń w Siłach Zbrojnych RP”, zawierający ustalenia i informacje umożliwiające, po odpowiednim przystosowaniu, opracowywanie ogólnych i szczegółowych założeń scenariuszy oraz sytuacji wyjściowych do kompleksowych i działowych ćwiczeń obronnych oraz treningów i gier,
- f) umiejętności kierowania realizacją zadań obronnych w DAR będących we właściwości Ministra należy doskonalić poprzez przeprowadzanie ćwiczeń działowych stosując zasadę, o której mowa w lit. c,
- g) cel oraz ogólny charakter (temat) ćwiczeń powinien wynikać z miejsca i roli DAR będących we właściwości Ministra w systemie obronnym państwa oraz funkcjonalnego ich przeznaczenia i zmierzać do sprawdzenia i weryfikacji przyjętych rozwiązań formalno-prawnych i organizacyjnych oraz obowiązujących procedur działania, a także dokonania oceny współdziałania Ministerstwa, jednostek i przedsiębiorców realizujących zadania obronne,
- h) dla przedsięwzięć szkoleniowych prowadzonych wspólnie z Siłami Zbrojnymi RP przyjmować należy cele zapewniające określenie miejsca i roli współpracy cywilno-wojskowej podczas prowadzenia operacji obronnej oraz w warunkach współczesnych zagrożeń bezpieczeństwa państwa, w szczególności obiegu informacji pomiędzy DAR a elementami dowodzenia Sił Zbrojnych RP i administracji wojskowej,
- i) kierowanie ćwiczeniem powinno być realizowane osobiście przez Ministra bądź inną osobę z Kierownictwa Ministerstwa upoważnioną do działania w jego imieniu,
- j) ćwiczenia obronne należy prowadzić w miejscach (rejonach, obszarach) przewidywanego działania ćwiczących, z uwzględnieniem pracy w zapasowych miejscach pracy ćwiczących grup operacyjnych Ministerstwa, jednostek oraz przedsiębiorców,
- k) czas trwania ćwiczeń obronnych powinien wynikać z zakładanych celów oraz przyjętych rozwiązań organizacyjnych.

6.2 Tematy ćwiczeń powinny wynikać z:

- a) przeznaczenia ćwiczących struktur organizacyjnych i zadań szkoleniowych określonych przez koordynatora szkolenia na ustalony okres szkoleniowy,
- b) założeń wynikających ze strategii narodowych i dokumentów normatywnych,
- c) miejsca, roli oraz zadań ćwiczących w strukturze podsystemu niemilitarnego,
- d) poziomu indywidualnego oraz zespołowego wyszkolenia ćwiczących w dziedzinie przygotowania i prowadzenia działań przewidywanych do realizacji w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa i w czasie wojny,
- e) najnowszych poglądów dotyczących przygotowania i prowadzenia działań przez podsystem niemilitarny,
- f) doświadczeń, wniosków i zaleceń z ćwiczeń przeprowadzonych w przeszłości, wniosków i zaleceń wynikających z prowadzonych kontroli wykonywania zadań obronnych.

7. Ustalenia końcowe

7.1 W imieniu Ministra proces szkolenia obronnego w Ministerstwie organizuje

i realizuje Dyrektor Biura Obrony i Ochrony Informacji Niejawnych, zwanego dalej „BOiIN”, do którego obowiązków w szczególności należy:

- a) opracowanie wytycznych do planowania i realizacji szkolenia obronnego w 2019 roku,
- b) opracowanie i uzgodnienie z Ministrem Obrony Narodowej rocznego planu szkolenia obronnego w DAR na 2019 rok,
- c) zgłaszanie kandydatów do udziału w Wyższych Kursach Obronnych,
- d) zapewnienie środków finansowych w ramach Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych na realizację przedsięwzięć szkoleniowych,
- e) organizowanie i realizacja przedsięwzięć szkolenia obronnego,
- f) dokumentowanie szkolenia obronnego,
- g) kontrola realizacji szkolenia obronnego w jednostkach i u przedsiębiorców.

7.2 Dokumentację szkoleniową należy prowadzić zgodnie z pkt 4.5 Wytycznych do szkolenia obronnego w działach administracji rządowej gospodarka morską, gospodarka wodna, rybołówstwo oraz żegluga śródlądowa w 2016 r., stanowiących załącznik do zarządzenia nr 12 Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 23 maja 2016 r. (Dz. Urz. MG Mi ŻŚ poz. 11), zwanych dalej „Wytycznymi na 2016 r.”

- 7.3 Środki finansowe na szkolenie obronne należy wydatkować w sposób racjonalny, zgodnie z zarządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie wprowadzenia do stosowania Wytycznych w sprawie finansowania zadań na rzecz obronności państwa.
- 7.4 Sprawozdawczość z realizacji szkolenia obronnego należy prowadzić zgodnie z załącznikiem nr 4 do Wytycznych na 2016 r.
- 7.5 Projekty rocznego planu szkolenia Ministerstwa należy przesyłać, celem uzgodnienia z Ministrem Obrony Narodowej, na adres Departamentu Strategii i Planowania Obronnego MON, nie później niż do 15 grudnia roku poprzedzającego jego realizację.
- 7.6 Projekty rocznych planów szkolenia jednostek uzgadniać zgodnie z § 13 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia, uwzględniając przy tym poprawność planowania przedsięwzięć zapewniających realizację głównych kierunków szkolenia wytyczonych przez Ministra.
- 7.7 Projekty planów szkolenia przedsiębiorców uzgadniają koordynatorzy, według właściwości.

Schemat

organizacji szkolenia obronnego w działach administracji rządowej gospodarka morska, gospodarka wodna, rybołówstwo
oraz żegluga śródlądowa

